

TAŞIMALI EĞİTİM YAPILAN İLKOKULLARDA PANDEMİ SONRASI YAŞANAN SORUNLARA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

İlyas DOLU¹

Pınar PEKDEMİR²

Bülent YİĞİT³

Ertuğrul ÇİÇEK⁴

Özet

Yapılan araştırmada, taşımali eğitim yapılan ilkokullarda pandemi sonrası yaşanan sorunlara ilişkin öğretmen görüşlerinin neler olduğunu belirlemek amaçlanmıştır. Belirlenen amaç doğrultusunda nitel araştırma desenlerinden olgu bilim deseni araştırmanın modeli olarak belirlenmiştir. Araştırmaya amaçlı örnekleme yöntemi ile 2021-2022 eğitim-öğretim yılında kamu ilkokullarında görev yapan 12 sınıf öğretmeni dâhil edilmiştir. 12 sınıf öğretmeni ile araştırmanın amaçları doğrultusunda hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile görüşmeler yapılmıştır. Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanan veriler, içerik analizi yolu ile çözümlenip raporlaştırılmıştır. Araştırma taşımali eğitim yapan ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin pandemi sonrası okullarında öğrenme kayıpları, telefon bağımlılığının artması, bilgisayar bağımlılığının artması, motivasyon düşüklüğü, öğrenmede isteksizlik, sağlık sorunlarının artması, disiplin sıkıntısı ve okul kültürünün unutulması konularında problem yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca araştırmada sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi ile ilgili olarak problemler yaşadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yaşanan sorunların ders fark etmeksizin sınıf yönetim problemlerinin tüm derslerde mevcut olduğunun ve disiplinsiz davranışlar, alışkanlıklar, iletişim zayıflığı konularının yaşanan problemlerin nedeni olduğu sonucuna erişilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Taşımali Eğitim, İlkokul, Pandemi, Öğretmen, Uzaktan Eğitim

TEACHER'S OPINIONS ON THE PROBLEMS EXPERIENCED AFTER THE PANDEMIC IN PRIMARY SCHOOLS WITH CARRIED EDUCATION

Abstract

In the study, it was aimed to determine the opinions of teachers about the problems experienced after the pandemic in primary schools with bussed education. In line with the determined purpose, the phenomenology design, one of the qualitative research designs, was determined as the model of the research. With the purposeful sampling method, 12 classroom teachers working in public primary schools in the 2021-2022 academic year were included in the research. Interviews were conducted with 12 classroom teachers through a semi-structured interview form prepared for the purposes of the research. The data collected through the semi-structured interview form in the research were analyzed and reported through content analysis. It has been concluded that the classroom teachers working in the primary schools that carry out transported education have problems in the post-pandemic schools in terms of learning losses, increase in phone addiction, increase in computer addiction, low motivation, reluctance to learn, increase in health problems, lack of discipline

¹ Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, ilyasdol@gmail.com, ORCID: 0000-0001-8722-5197

² Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, pinarpekdemir444@gmail.com, ORCID: 0000-0001-8899-3876

³ Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, bulentyigitt@gmail.com, ORCID: 0000-0002-6911-911X

⁴ Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, ed.cicek91@gmail.com, ORCID: 0000-0001-6073-4311

and forgetting school culture. In addition, it was concluded in the study that classroom teachers had problems with classroom management. It has been concluded that classroom management problems are present in all lessons, regardless of the lesson, and that undisciplined behaviors, habits, and poor communication are the causes of the problems experienced.

Keywords: Transported Education, Primary School, Pandemic, Teacher, Distance Education.

1. GİRİŞ

8 yıllık zorunlu eğitimin kabul edilmesiyle zorunluluk kapsamında bütün öğrencilerin eğitime kavuşturulma zorunluluğu, dağınık ve küçük yerleşim yerlerindeki öğrencilerin ilköğretime dâhil edilmek istenmesi, birleştirilmiş sınıf uygulamasında okuyan öğrencilerin bağımsız ilkokullara taşınarak daha kaliteli bir eğitim ve öğretim almasını sağlama gereksinimi Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Genel Müdürlüğü tarafından taşınmalı eğitim projesini başlatmasına neden olmuştur (Kavak, 1997).

Öğrencilerin taşınarak eğitime kavuşturulması işi ilk olarak 1989-1990 Eğitim Öğretim yılının ikinci yarısında ilköğretim kademesinde Kocaeli ilinde 2 ve Kırıkkale ilinde 3 merkez pilot uygulamaya alınarak uygulanmıştır. Belirlenen 5 merkezde toplam 12 okulda 305 öğrenci 5 merkez okula taşınmıştır. Pilot uygulamalardan sonra dönemin İlköğretim Genel Müdürü A. Ekrem Yangın şu açıklamalarda bulunmaktadır: Taşınmalı eğitim uygulamasıyla fırsat eşitliği sağlanmış, taşınan öğrenciler normal eğitim yapan okullara kavuşmuştur. Taşınan yerlerde birleştirilmiş sınıf uygulamasının bitmesiyle öğretmen yetersizliği azalmıştır. Özellikle kız öğrencilerde okullaşma oranı artmıştır. Eğitimde nitelikli bir ortam sağlanmıştır. Taşınmalı eğitim ile öğrencilerin başarı durumu artmıştır. Taşınmalı eğitim kapsamındaki çocuklar kültürel ve sosyal yönden gelişmiş çevrelere girmeleri ile temizlik, giyim ve sağlık konusunda daha olumlu davranışlar gelişmiştir. Taşınmalı eğitim ile küçük yerleşim yerlerindeki okul ve lojman yapıları durdurulmuştur. Taşınmalı eğitimden dolayı kapatılan okullara ödenek gönderilmediğini belirterek taşınmalı eğitim uygulamasını değerlendirmiştir (Yangın, 1991).

Pilot uygulamalarda elde edilen başarı ve avantajlar dikkate alınarak 1990-1991 Eğitim Öğretim yılında dokuz ilde Eskişehir, Antalya, Balıkesir, Çanakkale, Çankırı, Van, Konya, Kocaeli ve Kırklareli illerinde de taşınmalı eğitim uygulamasına geçilmiştir. 11 Nisan 2012'de zorunlu eğitimin 12 yıla çıkarılması ile birlikte sadece ilköğretime kapsayan taşınmalı eğitim ortaöğretim kademesini de içine alacak şekilde genişlemiştir. Taşınmalı eğitimin olumlu yanlarının olduğu kaçınılmaz bir gerçektir. Ancak, beraberinde birtakım zorlukları da ortaya çıkarmıştır. Ortaya çıkan zorluklar taşınmalı eğitimin sağlıklı ve düzenli işlenmesine engel teşkil etmektedir. Yaşanan zorlukların ortaya çıkarılması, analiz edilmesi ve tespit edilen zorluklara karşı gerçekçi çözümlerin bulunması taşınmalı eğitim sisteminin daha sağlıklı ve düzenli işlenmesine ve maksimum fayda vermesinde etkili olacaktır (Recepoglu, 2009).

İlk defa Çin'in Hubei eyaletine bağlı Wuhan şehrindeki canlı hayvan pazarından çıktığı düşünülen bu hastalık kısa bir zamanda epidemik bir hale dönüşmüştür (Üstün ve Özçiftçi, 2020). Virüs çok hızlı bir yayılım gösterdi. Bu hızlı yayılım sonrası 11 Mart'ta DSÖ (WHO) bu hastalığı bir pandemi olarak kabul eden kararını açıkladı ve tüm dünyayı acil tedbir almak noktasında uyardı. Bu kararla birlikte dünya sağlık konusunda tam anlamıyla alarma geçti. Önce maske temini daha sonra ise aşı çalışma gündemi tüm dünyayı sardı. Tabi bu bir salgın olması sebebiyle sadece sağlık alanını tahrip etmekle kalmadı başta ekonomi, ticaret olmakla birlikte eğitim alanının da çok kötü etkiledi. Eğitime olumsuz

etkileri bazı rakamsal ifadelerle açıklanıyor olsa da eğitimin çıktılarının alınması uzun süre istediğinden dolayı tam anlamıyla da yıkımın boyutu anlaşılmamaktadır. UNESCO'nun yaptığı bir tespitle 27 Mart 2020 tarihiyle birlikte 1.5 milyardan daha fazla öğrencinin olumsuz etkilendiğini açıklanmıştır (Keleş vd., 2020). İfade edilen durumlardan dolayı teknolojik araç olan internetin de eğitim sürecinde kullanılmasını gerektirmiş bunun sonucunda da uzaktan eğitim süreci daha sık gündeme gelerek Dünya çapında eğitim sistemlerinin başat faktörü haline gelmiştir.

21.yüzyıl dünyasında hızla güncellenen, değişen ve gelişen bilgi karşısında insanların öğrenmeye olan ihtiyaçlarının artması (Aydemir, 2018), gelişen uydu, fiber optik, internet, tablet, akıllı telefon, bilgisayar ve diğer teknolojik gelişmeler eğitimin çehresini ve şeklini de değiştirmeye zorlamış ve bu değişim sonucunda da yeni öğretim modelleri, teknikleri ve yöntemleri ortaya çıkmıştır (İşman, 2011). Bu da teknolojik araç olan internetin de eğitim sürecinde kullanılmasını gerektirmiş bunun sonucunda da uzaktan eğitim kavramı ortaya çıkmıştır.

Uzaktan eğitimin, geleneksel öğrenme-öğretme yöntem ve tekniklerinin bazı eksiklikleri ve sınırlılıkları sebebiyle öğrenme-öğretme etkinliklerinin bilgi iletişim aracılığıyla sanal bir ortamda gerçekleştirilmesidir (İşman, 2008). Uzaktan eğitim; kaynak ve alıcıların öğrenme-öğretme süreci boyunca birbirlerinden farklı ortamlarda buldukları, öğrenenlere esnek ve özgür bir öğrenme fırsatı sağlayan, alıcılar ve kaynak arasındaki etkileşim ve iletişimin bilgisayar ve diğer teknolojik araçlar ile yapıldığı sistematik ve planlı bir eğitim modelidir (Uşun, 2006). Uzaktan eğitim, birçok öğretim etkinliği ve işlevinin, öğretici ve öğrenenin birbirinden uzakta oldukları ortamlarda yapılan formal bir eğitim şeklindedir (Verduin ve Clark, 1994). Aynı öğrenme-öğretme ortamlarını paylaşmayan öğrenen ve öğreticilerin öğrenme-öğretme uygulama ve faaliyetlerini geleneksel posta-mektup hizmetleri ve iletişim teknolojileriyle gerçekleştirdikleri bir modeldir (İşman, 2003).

Uzaktan eğitim, öğrenme sürecinin uzaktan olarak gerçekleştirilirken sistematikleştirilmesi, tıpkı geleneksel eğitim modellerinde olduğu gibi, öğretici ve öğrenenlerin sınıf, grup ya da seminerler gibi klasik mekânlarda bir arada oldukları bir eğitim modelidir (Uşun, 2006). Kısacası uzaktan eğitim; teknolojinin günlük hayatımıza sağladığı katkı ve avantajların eğitim alanında da kullanılmasıdır (Özdemir vd., 2004).

Uzaktan eğitim kendi arasında iki sınıfa ayrılmaktadır. Bunlardan senkron eğitim; canlı ve ekseriyetle belirli bir program içerisinde yürütülen ve öğrenme-öğretme odaklı etkileşim olarak tasvir edilmektedir (Uşun, 2006). Söz konusu bu ortam farklı mekânları da içinde barındırabilirken, öğrenme eş zamanlı gerçekleşmektedir. Günümüzde birçok kurum ve kuruluş bünyesinde gerçekleştirilen uzaktan eğitim derslerinin büyük bir kısmı senkron olarak yapılmaktadır. Senkron uzaktan öğrenme ortamında, öğrenen ve öğreten arasında eş zamanlı etkileşimin olması oldukça yüksek bir etkileşim ortamı sağladığı düşünülmektedir (Kırık, 2014).

Uzaktan eğitim modeline öğrenciler perspektifinden bakıldığı zaman son derece zaman esnekliğine sahip bireysel ve bağımsız öğrenmeye fırsat tanıyan, öğretmen ve öğrenci arasında çift boyutlu bir iletişim ve etkileşimin olduğu, çok sayıda bireyin buldukları konumda eğitim alabilme fırsatı, elektronik medya ya da bireye özel iletişim ve bilgi teknolojilerinin kullanıldığı görülmektedir. Tüm bunlara ek olarak, öğretim-öğrenme faaliyetlerinde verilmek istenen bilgi ve mesajın alıcılara iletişim teknolojileri vasıtası ile sağlandığı bir modeldir (Yurdakul, 2005).

İşman'a (2008) göre uzaktan eğitim, kişilere kendi kendilerine öğrenme imkânı sunmaktadır. Uzaktan eğitim sistemlerinin birçok ülkede önemli hale gelmesinin en önemli nedenlerinden biri ise toplumda farklı bireysel özellikleri bulunan kişileri bir araya getirmesi

ve uluslararası nitelikte hizmet vermesidir. Uzaktan eğitim programları, öğrencilerin ve öğretmenlerin bağımsız, bireysel ve grup çalışma ortamlarına olanak sağlamaktadır. Dünyanın farklı yerlerinde yaşayan kişiler, bu eğitim sistemiyle etkili iletişim kurma fırsatı yakalamıştır.

Uzaktan eğitim sistemlerinin sağladıkları avantajlar şunlardır (Karataş, 2008; Uşun, 2006; Kaya, 2002; Nizam, 2004): Bireylere çeşitli eğitim olanakları verir. Fırsat eşitsizliğini minimum seviyeye indirir. Kitlese şekilde eğitim verilmesine olanak sağlar. Eğitimde maliyetleri önemli oranda azaltır. Eğitim kalitesini artırır. Öğrencilere hem çalışma hem de zaman açısından esneklik sağlar. Zengin öğrenme ortamı sağlar. Bağımsız öğrenmeyi sağlar. Bilginin ilk kaynaktan alınmasını sağlar. Başarının aynı koşullarda belirlenmesini sağlar. Farklı biçimlerdeki kaynaklara erişme olanağı sağlar. Kaynaklara ulaşırken zaman ve mekân bağımsızlığı sunar. Uzaktan değerlendirme ve anında geri bildirim olanağı sağlar. Öğrenme sorumluluğunu bireye yüklemesi sayesinde bireylerin bilgiye erişim ve girişimcilik yönlerini ve kendi kendine karar verme yeteneklerini geliştirir. Çalışan bireylere işlerine devam ederken eğitimlerini sürdürme ve kendilerini geliştirme ve meslekte yükselme imkânı sunar. Güncellenebilir ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemleri sunar.

Birçok yönden avantajlar sağlayan uzaktan eğitim sistemlerinin dezavantajlarının bir kısmı şöyledir (Kaya, 2002; Uşun, 2006; Karataş, 2008; Nizam, 2004): Yüz yüze iletişim kolaylıkla sağlanamaz. İletişim eksikliği nedeniyle de tepkiler anında ölçülemez. Öğrencilerin sosyalleşmelerini engeller. Yardımsız ve kendi kendine öğrenme alışkanlığı olmayan bireylere yeterince yardım sağlayamaz. Çalışan öğrencilerin dinlenme zamanını elinden alır. Uygulamaya dönük derslerden yeterince yararlanılamaz. Öğrenme sürecinde karşılaşılan öğrenme güçlükleri anında çözülemez ve buna bağlı sorunlar ortaya çıkabilir. Öğrenci sayısındaki fazlalık nedeni ile öğrenci iletişimde sıkıntılar ortaya çıkabilir. Sınıf psikolojisinin kaybolması sonucunda kontrol mekanizmasında boşluklar oluşabilir. Psiko-motor davranışların kazandırılmasında etkili değildir. Gelişen sistemlerle birlikte teknik bilgi ihtiyacı duyulabilir. Süreçte yaşanan teknik sorunlar öğrenme sürecini olumsuz yönde etkilemektedir. Eğitim kalitesini düşürmektedir. Sürekli olarak gelişen yazılımlar güncellenmeye ihtiyaç duymaktadır. Bireysel çalışmaya yatkın olmayan bireyler için etkili bir öğretim süreci gerçekleşemez. Uzaktan eğitim sistemlerinin yatırım maliyeti yüksektir. Kimi zaman beklenenden bile daha yüksek olabilir. Donanım yetersizliğinden dolayı bireyde strese sebep olabilir. Değerlendirme sürecinde güvenilirlik oranı düşüktür. Eğitim sürecinde anında geribildirim olmaması öğrenmeyi olumsuz etkilemektedir. Uzaktan eğitim sistemlerinde genellikle öğrenci destek hizmetleri yetersiz kalmaktadır.

Öğrencilerin büyük bir kısmı için sadece uzaktan eğitim uygulamaları etkili bir şekilde gerçekleştirilmemektedir. Bu sebeple öğretim sürecinin yüz yüze eğitimle desteklenmesi gerekmektedir (Ayvacı ve Ernas, 2013). Ayrıca uygulamalı dersler için sanal sınıfların ve simülasyonlarının oluşturulması oldukça zordur, oluşturulsa bile gerçeklik hissini vermeyebilir.

Uzaktan eğitimin uygulama boyutuna ilişkin olarak da pek çok sorun mevcuttur. Uzaktan eğitimde kullanılan sistemler bu sorunları gidermede yetersiz kalmaktadır. İleri derecede ders planlama ve yönetim süreci gerektirmektedir. Eğitim sürecinde öğretmenin rolünü indirgemektedir. Öğretenin ders hâkimiyetini azaltmaktadır. Etkileşim olsa dahi sınırlı düzeyde gerçekleşebilmektedir.

Covid 19 sürecinde yapılan tüm merkezi ve yerel sınavlar ertelenmiş veya online platformlara aktarılmıştır. Eğitim-öğretim faaliyetleri uzaktan eğitim yolu ile verilmeye başlanmıştır. Toplumun büyük kesimini etkisi altına alan bu süreç boyunca özellikle bilişim teknolojileri açısından eğitimin etkinliğinin artırılması noktasında daha etkin yenilikçi

adımlara gereksinim olduğu fark edilmiş, karşı karşıya kalınan sorunların çözümü için yeni araştırmaların yararlı olacaktır (Can 2020). Bu kapsamda pandemi süreci ile birlikte çeşitli sorunlar ortaya çıktığı çeşitli araştırmalarla ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Yapılan araştırmada ise pandemi sürecinin oluşturduğu olumsuz durumun pandemi sonrasında ne tür problemlere yol açtığı taşımali eğitim yapılan okullar bağlamında incelenmiştir.

1.1. Araştırmanın Amacı

Yapılan araştırmada, taşımali eğitim yapan ilkokullarda pandemi sonrası yaşanan sorunlara ilişkin öğretmen görüşlerinin neler olduğunu belirlemek amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın temel problem cümlesi “Sınıf öğretmenlerinin taşımali eğitim yapan ilkokullarda pandemi sonrası yaşanan sorunlara ilişkin görüşleri nelerdir?” şeklindedir. Araştırmanın belirlenen temel problem cümlesi çerçevesinde aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır:

- Taşımali eğitim yapan ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin pandemi sonrası okullarında karşılaştıkları problemlere ilişkin görüşleri nelerdir?
- Taşımali eğitim yapan ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin pandemi sonrası sınıf yönetimiyle ilgili karşılaştıkları problemlere ilişkin görüşleri nelerdir?
- Taşımali eğitim yapan ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin pandemi sonrası yaşanan sorunların öğrencinin başarısını ne düzeyde etkilediğine ilişkin görüşleri nelerdir?
- Taşımali eğitim yapan ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin pandemi sonrası yaşanan sorunların ders işlenişini nasıl etkilediğine ilişkin görüşleri nelerdir?
- Taşımali eğitim yapan ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin pandemi sonrası yaşanan sorunların kendileri nasıl etkilediğine ilişkin görüşleri nelerdir?
- Taşımali eğitim yapan ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin pandemi öncesi ve pandemi sonrası görülen farklılıklara ilişkin görüşleri nelerdir?
- Taşımali eğitim yapan ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin pandeminin öğrencilerin sınıf içerisinde tutumları etkileme durumuna ilişkin görüşleri nelerdir?
- Taşımali eğitim yapan ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin pandemi sürecinin kendilerinin ve öğrencilerin performanslarında oluşturduğu değişikliklere ilişkin görüşleri nelerdir?

2. YÖNTEM

Araştırmanın üçüncü bölümü olan yöntem bölümünde araştırmada tercih edilen model, araştırmaya dâhil edilen çalışma grubu, araştırmanın amaçları doğrultusunda kullanılan veri toplama araçları, süreç içerisinde araştırma verilerinin nasıl toplandığı ve nasıl analiz edildiğine ilişkin açıklamalara yer verilmiştir.

2.1 Araştırmanın Modeli

Çalışmada nitel araştırma desenlerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Olgu bilim deseni farkında olduğumuz fakat derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

2.2 Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim-öğretim yılında kamu ilkokullarında görev yapan 12 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubundaki sınıf öğretmenleri amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin görev yaptıkları okullarda uzaktan eğitim sürecinin yürütülmüş olması, taşınmalı eğitimin yapılmış olması ve en az 5 yıl mesleki kıdeme sahip olması ölçüt olarak belirlenmiştir. Bu ölçütler, sınıf öğretmenlerinin öğrencileri, öğretmenleri, okulu daha iyi tanınması ve alanda tecrübeli olmaları ile geçerliliği yüksek değerlendirmeler yapması için belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin %50'sinin erkek (n=6), kalan %50'sinin de kadın (n=6) öğretmenlerden oluşmaktadır. Ayrıca araştırmaya katılım gösteren sınıf öğretmenlerinin %25'i 6-10 yıl arası (n=3), %25'i 10-15 yıl arası (n=3), %25'i 16-20 yıl arası (n=3) ve geriye kalan %25'i de 21 yıl üstü (n=3) mesleki kıdeme sahiptir.

2.3 Verilerin Toplanması

Verilerin toplanmasında öncelikle olarak alan taraması yapılarak çalışmaya gönüllü olarak katılım göstermek isteyen kamu ilkokullarında görev yapan öğretmenler belirlenmiştir. Daha sonra araştırmaya katılım ölçütlerini sağlayan 12 gönüllü sınıf öğretmeni çalışmaya dâhil edilmiştir. Araştırmaya dâhil edilen sınıf öğretmenlerine araştırmacılar tarafından hazırlanan taşınmalı eğitim yapan ilkokullarda pandemi sonrası yaşanan sorunlara ilişkin öğretmen görüşlerinin neler olduğunu belirlemek için yarı yapılandırılmış görüşme formundaki sorular yöneltilmiştir. Son hali uzman görüşleri doğrultusunda oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formunda sınıf öğretmenlerinin görüşlerini belirlemeye yönelik 8 soru bulunmaktadır. Bu sorular şu şekildedir:

1. Pandemi sonrası okulunuzda ne tür problemlerle karşılaşıyorsunuz?
2. Pandemi sonrası özellikle hangi derslerde sınıf yönetimiyle ilgili problem yaşıyorsunuz?
Sizce bunun nedeni neler olabilir?
3. Pandemi sonrası yaşanan sorunların öğrencinin başarısını ne düzeyde etkilemektedir?
4. Pandemi sonrası yaşanan sorunların ders işlenişini nasıl etkilemektedir?
5. Pandemi sonrası yaşanan sorunlar sizi nasıl etkilemektedir?
6. Pandemi öncesiyle pandemi sonrası karşılaştırıldığında ne tür farklılıklar yaşıyorsunuz?
7. Pandemi sonrası etkileri öğrencilerde sınıf içerisinde tutumlarını nasıl etkiledi?
8. Pandemi süreci sizin ve öğrencilerinizin performansında bir değişikliğe sebep oldu mu? Olduysa sebeplerini açıklar mısınız?

Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formunun hazırlanmasından sonra kamu ilkokullarında görev yapan 12 sınıf öğretmeni amaçlı örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. 12 sınıf öğretmeni belirlendikten sonra sınıf öğretmenleri ile ortalama otuz beş dakika süren görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler sınıf öğretmenlerinin kendileri için uygun olduğunu bildirdikleri mekânlarda yüz yüze sosyal mesafe kurallarına uyularak yapılmıştır.

2.4 Verilerin Çözümlemesi

Görüşme formu ile elde edilen veriler öncelikle bilgisayar ortamında Microsoft Word dosyasına aktarılarak metin haline getirilmiştir. Metin haline getirilen veriler kodlama metodu kullanılarak içerik analizine tabi tutulmuştur (Tedmem, Palancı, Kandemir ve Dünder, 2014).

Araştırmada elde edilen veriler araştırmacı tarafından içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir. İçerik analizi yapılırken her bir soruya ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri kodlara, kodlardan da temalar oluşturulmuştur. Bu işlemler yapılırken sınıf öğretmenlerine Ö1, Ö2...Ö12'ye kadar kod verilmiştir.

Araştırmada içerik analizi dört basamakta gerçekleştirilmiştir:

1. Görüşme formu ile toplanan verilerdeki sınıf öğretmenlerinin görüşleri yazılı metin haline getirilmiş ve görüşlerden yola çıkılarak kodlamalar yapılmıştır.
2. Kodlar bir araya getirilerek çeşitli temalar oluşturulmuştur.
3. Oluşturulan tema ve kodlar düzenlenmiştir.
4. Bulguların tanımlaması ve yorumlanması yapılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

3. BULGULAR

Bu bölüm altında, sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre taşınmalı eğitim yapan ilkokullarda pandemi sonrası yaşanan sorunların neler olduğunu belirlemek için yapılan görüşmeler sonucu elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Görüşmeler sonucu elde edilen bulgular aşağıda verilmiştir.

3.1. Birinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

Araştırmanın “Taşınmalı eğitim yapan ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin pandemi sonrası okullarında karşılaştıkları problemlere ilişkin görüşleri nelerdir?” alt problemi kapsamında hazırlanan “Pandemi sonrası okulunuzda ne tür problemlerle karşılaşıyorsunuz?” görüşme sorusuna araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri çeşitli problemler bildirmişlerdir. Aşağıda Tablo 1’de karşılaşılan problemlerin dağılımı yer almaktadır.

Tablo 1. Sınıf öğretmenlerinin birinci görüşme sorusu hakkındaki görüşleri

Karşılaşılan Problemler	Öğretmen	f	%*
Öğrenme kayıpları	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12	11	91,6
Telefon bağımlılığının artması	2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12	10	83,3
Bilgisayar bağımlılığının artması	2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12	10	83,3
Motivasyon düşüklüğü	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 11, 12	9	75,0
Öğrenmede isteksizlik	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 11, 12	9	75,0
Sağlık sorunlarının artması	1, 2, 6, 8, 10, 11, 12	7	58,3
Disiplin sıkıntısı	1, 2, 4, 5, 7, 9	6	50,0
Okul kültürünün unutulması	3, 8, 9, 11, 12	5	41,6

*Yüzde hesaplaması 12 sınıf öğretmeni üzerinden hesaplanmıştır.

Araştırmanın “Pandemi sonrası okulunuzda ne tür problemlerle karşılaşıyorsunuz?” görüşme sorusuna araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin %91,6’sı öğrenme kayıpları (f=11), %83,3’ü telefon bağımlılığının artması (f=10), %83,3’ü bilgisayar bağımlılığının artması (f=10), %75’i motivasyon düşüklüğü (f=9), %75’i öğrenmede isteksizlik (f=9), %58,3’ü sağlık sorunlarının artması (f=7), %50’si disiplin sıkıntısı (f=6), %41,6’sı ise okul kültürünün unutulması (f=5) konularında problem yaşadıklarına yönelik görüş bildirmişlerdir.

Öğrenme Kayıpları: Araştırmaya katılım gösteren sınıf öğretmenlerinin %91,6’sı (f=11), pandemi ile birlikte öğrencilerde büyük öğrenme kayıplarının olduğunu belirtmiştir. Özellikle birinci sırada yazma becerisi olmak üzere, okuma becerisinde ve dört işlem becerileri konusunda öğrenme kayıpları yaşadıklarını ifade etmişlerdir.

Telefon Bağımlılığının Artması: Araştırmaya katılım gösteren sınıf öğretmenlerinin %83,3’ü (f=10), pandemi ile birlikte öğrencilerde telefon bağımlılığında artış olduğunu belirtmiştir. Özellikle derslerin uzaktan eğitim süreçleri ile işlenmesinden dolayı öğrencilerin telefon kullanım sürelerinde artış olduğunu ifade etmişlerdir. Bu artışın beraberinde telefon bağımlılığı gibi negatif içerik barındıran bir bağımlılık türü ile yüz yüze gelmelerine neden olduğuna vurgu yapmışlardır.

Bilgisayar Bağımlılığının Artması: Araştırmaya katılım gösteren sınıf öğretmenlerinin %83,3’ü (f=10), pandemi ile birlikte öğrencilerde bilgisayar bağımlılığında artış olduğunu belirtmiştir. Özellikle derslerin uzaktan eğitim süreçleri ile işlenmesinden dolayı öğrencilerin telefon ile birlikte bilgisayar kullanım sürelerinde artış olduğunu ifade etmişlerdir. Bu artışın beraberinde telefon bağımlılığında olduğu gibi bilgisayar bağımlılığına neden olduğuna vurgu yapmışlardır.

Motivasyon Düşüklüğü: Araştırmaya katılım gösteren sınıf öğretmenlerinin %75’i (f=9), pandemi ile birlikte öğrencilerde motivasyon düşüklüğünün yaşandığını belirtmiştir. Uzaktan eğitim ile verilen eğitimlerden dolayı öğrencilerin istedikleri zaman videoları tekrar izleme, ders içeriklerine anlık ulaşma gibi olanaklara alışmaları çeşitli konularda motivasyon düşüklüklerine neden olduğunu belirtmişlerdir.

Öğrenmede İsteksizlik: Araştırmaya katılım gösteren sınıf öğretmenlerinin %75’i (f=9), pandemi ile birlikte öğrencilerde öğrenmeye ve okula karşı isteksizi davranışlar gördüklerini belirtmiştir. Bu davranışların yüz yüze eğitim yapılan döneme göre daha fazla olduğuna vurgu yapmışlardır.

Sağlık Sorunlarının Artması: Araştırmaya katılım gösteren sınıf öğretmenlerinin %58,3’ü (f=7), pandemi ile birlikte öğrencilerde özellikle göz problemlerinde artış olduğunu belirtmiştir. Özellikle gözlük kullanan öğrenci sayısında gözle görülür bir artışın olduğuna vurgu yapmışlardır. Bunun yanında az da olsa iştme ve boyun bölgesinde yaşanan sorunlara yönelik şikâyetlerin pandemi sonrasında okullarda daha çok duyulmaya başladığını ifade etmişlerdir.

Disiplin Sıkıntısı: Araştırmaya katılım gösteren sınıf öğretmenlerinin %50’si (f=6), pandemi ile birlikte öğrencilerde disiplin problemlerinin ön plana çıktığını belirtmiştir. Bu durumun genel olarak bütün eğitim kademelerinde görüldüğüne vurgu yapmışlardır. Öğretmenler bu durumun öğrencilerin uzun süre okul disiplininden uzak zaman geçirmelerinden kaynaklandığını ifade etmişlerdir.

Okul Kültürünün Unutulması: Araştırmaya katılım gösteren sınıf öğretmenlerinin %41,6’sı (f=5), pandemi ile birlikte okul kültürünün unutulduğuna yönelik öğrenci davranışları gözlemlediklerini ifade etmiştir. Özellikle öğrencilerin okula geliş saatlerinde,

derse giriş-çıkış saatlerinde pandemi öncesine göre kurallara uyma konusunda yeterli davranışları gösteremediklerine vurgu yapmışlardır.

3.2. İkinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

Araştırmanın “Taşınmalı eğitim yapan ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin pandemi sonrası sınıf yönetimiyle ilgili karşılaştıkları problemlere ilişkin görüşleri nelerdir?” alt problemi kapsamında hazırlanan “Pandemi sonrası özellikle hangi derslerde sınıf yönetimiyle ilgili problem yaşıyorsunuz? Sizce bunun nedeni neler olabilir?” görüşme sorusuna araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri çeşitli problemleri nedenleri ile birlikte bildirmişlerdir. Aşağıda Tablo 2’de karşılaşılan problemler ve nedenlerinin dağılımı yer almaktadır.

Tablo 2. Sınıf öğretmenlerinin ikinci görüşme sorusu hakkındaki görüşleri

Karşılaşılan Problemler	Öğretmen	f	%*
Disiplinsiz davranışlar	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12	10	83,3
Alışkanlıklar	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 11, 12	9	75,0
İletişim zayıflığı	3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 12	8	66,6

*Yüzde hesaplaması 12 sınıf öğretmeni üzerinden hesaplanmıştır.

Araştırmanın “Pandemi sonrası özellikle hangi derslerde sınıf yönetimiyle ilgili problem yaşıyorsunuz? Sizce bunun nedeni neler olabilir?” görüşme sorusuna araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin tamamı sınıf yönetimi ile ilgili problemler yaşadıklarını bildirmişlerdir. Sınıf öğretmenlerin ders fark etmeksizin sınıf yönetim problemlerinin tüm derslerde mevcut olduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin %83,3’ü disiplinsiz davranışlar (f=10), %75’i alışkanlıklar (f=9), %66,6’sı ise iletişim zayıflığı (f=8) konularının yaşanan problemlerin nedeni olarak bildirmişlerdir.

Disiplinsiz Davranışlar: Araştırmaya katılım gösteren sınıf öğretmenlerinin %83,3’ünün (f=10), öğrencilerin pandemi ile birlikte disiplin yaşamaya alışmalarının bu sorunun ortaya çıkmasına neden olduğuna vurgu yapmışlardır. Ayrıca sınıf öğretmenleri okuldaki gibi evde ailelerin yeterli ciddiyetle kural koymamaları veya koydukları kurallara riayet etmemelerinden dolayı öğrencilerde disiplinsiz davranışlarının arttığına değinmişlerdir.

Alışkanlıklar: Araştırmaya katılım gösteren sınıf öğretmenlerinin %75’inin (f=9), öğrencilerin pandemi ile birlikte çeşitli alışkanlık edinmeleri sınıf yönetiminde sorunların çıkmasına eden olduğuna vurgu yapmışlardır. Ayrıca sınıf öğretmenleri özellikle derslerde telefon ile oynama alışkanlığının pandemi sonrası yüz yüze eğitimin başladığı dönemlerde çok sık rastlanan bir durum olduğunu, bu durumun öğretmenlerin kararlı davranışları ile ortadan kalktığına vurgu yapmışlardır.

İletişim Zayıflığı: Araştırmaya katılım gösteren sınıf öğretmenlerinin %66,6’sının (f=8), pandemi sürecinde öğretmen ve öğrenci arasındaki etkileşimin azalmasından dolayı iletişim zayıflığının da ortaya çıktığına vurgu yapmışlardır. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri, öğretmen ve öğrenciler arasındaki iletişimin zayıf olmasının beraberinde sınıf yönetim problemlerini ortaya çıkardığına değinmişlerdir.

3.3. Üçüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular

Araştırmanın “Taşımali eğitim yapan ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin pandemi sonrası yaşanan sorunların öğrencinin başarısını ne düzeyde etkilediğine ilişkin görüşleri nelerdir?” alt problemi kapsamında hazırlanan “Pandemi sonrası yaşanan sorunların öğrencinin başarısını ne düzeyde etkilemektedir?” görüşme sorusuna araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri çeşitli görüşler bildirmişlerdir. Aşağıda Tablo 3’te bu görüşlerin dağılımı yer almaktadır.

Tablo 3. Sınıf öğretmenlerinin üçüncü görüşme sorusu hakkındaki görüşleri

Çeşitli Görüşler	Öğretmen	f	%*
Yüksek düzeyde	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 10	8	66,7
Orta düzeyde	6, 9, 11, 12	4	33,3

*Yüzde hesaplaması 12 sınıf öğretmeni üzerinden hesaplanmıştır.

Araştırmanın “Pandemi sonrası yaşanan sorunların öğrencinin başarısını ne düzeyde etkilemektedir?” görüşme sorusuna araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin %66,7’si pandemi ile birlikte yaşanan sorunların öğrencilerin başarılarını yüksek düzeyde etkilediği (f=8), %33,3’ü ise pandemi ile birlikte yaşanan sorunların öğrencilerin başarılarını orta düzeyde etkilediği (f=4) konusunda görüş bildirmişlerdir.

Yüksek Düzeyde Etki: Araştırmaya katılım gösteren sınıf öğretmenlerinin %66,7’sinin (f=8), pandemi sürecinde yaşananların öğrencilerin başarısına yüksek düzeyde etki ettiğine vurgu yapmışlardır. Bu durumun oluşmasına sınıf öğretmenleri, bazı öğrencilerin taşımali eğitim yapılan okulların coğrafi yapısından kaynaklı olarak olanak yoksunluğunu gerekçe göstermişlerdir. Yüz yüze eğitim döneminde başarı gösteren bazı öğrencilerin pandemi döneminde aynı başarıyı gösterememelerinden dolayı pandemi sonrası sorunlar yaşadıklarına vurgu yapmışlardır. Bu durumun öğrencilerin olanaklarının yoksunluğundan kaynaklandığına özellikle değinmişlerdir.

Orta Düzeyde Etki: Araştırmaya katılım gösteren sınıf öğretmenlerinin %33,3’ünün (f=4), pandemi sürecinde yaşananların öğrencilerin başarısına orta düzeyde etki ettiğine vurgu yapmışlardır. Bu durumun oluşmasına sınıf öğretmenleri, bir önceki maddede olduğu gibi bazı öğrencilerin olanak yoksunluğunu gerekçe göstermişlerdir. Fakat kısmi olarak bu durumdan etkilenenlerinin olanaklarının, yüksek düzeyde etkilenenlere göre kısmen daha iyi olmasından kaynaklı olduğuna vurgu yapmışlardır.

3.4. Dördüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular

Araştırmanın “Taşımali eğitim yapan ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin pandemi sonrası yaşanan sorunların ders işlenişini nasıl etkilediğine ilişkin görüşleri nelerdir?” alt problemi kapsamında hazırlanan “Pandemi sonrası yaşanan sorunların ders işlenişini nasıl etkilemektedir?” görüşme sorusuna araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri çeşitli görüşler bildirmişlerdir. Aşağıda Tablo 4’te bu görüşlerin dağılımı yer almaktadır.

Tablo 4. Sınıf öğretmenlerinin dördüncü görüşme sorusu hakkındaki görüşleri

Karşılaşılan Sorunlar	Öğretmen	f	%*
Olumsuz	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12	12	100
Kısmi yarar	4, 6, 8, 10, 11	5	41,6

*Yüzde hesaplaması 12 sınıf öğretmeni üzerinden hesaplanmıştır.

Araştırmanın “Pandemi sonrası yaşanan sorunların ders işlenişini nasıl etkilemektedir?” görüşme sorusuna araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin tamamı dersin işlenişinin olumsuz etkilendiğini belirtmiştir. Bunun yanında sınıf öğretmenlerinin %41,6’sı da pandemi ile birlikte teknolojik araç-gereçlerin aktif olarak kullanma becerisinin öğretmen ve öğrencilerce artması ile beraber pandeminin kısmi olarak ders işlenişine yarar sağladığını (f=5) belirtmişlerdir.

Olumsuz: Araştırmaya katılım gösteren sınıf öğretmenlerinin tamamı (f=12), pandemi sürecinde yaşananların pandemi sonrasında ders işlenişine olumsuz etki ettiğine vurgu yapmışlardır. Öğretmenlerin öğrenme kayıpları yaşayan öğrencilerin iyi bir hazırbulunuşlukla okula gelmemelerinden dolayı ders işlenişinin olumsuz etkilendiğini belirtmişlerdir.

Kısmi Yarar: Araştırmaya katılım gösteren sınıf öğretmenlerinin %41,6’sının (f=5), pandemi sürecinde yaşananların pandemi sonrasında ders işlenişine kısmi olarak yarar sağladığına vurgu yapmışlardır. Öğretmenler pandemi ile birlikte teknolojik araç-gereç kullanım becerilerinin artmasının pandemi sonrası ders işlenişine kısmi olarak pozitif yansıdığını belirtmişlerdir.

3.5. Beşinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

Araştırmanın “Taşımali eğitim yapan ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin pandemi sonrası yaşanan sorunların kendileri nasıl etkilediğine ilişkin görüşleri nelerdir?” alt problemi kapsamında hazırlanan “Pandemi sonrası yaşanan sorunlar sizi nasıl etkilemektedir?” görüşme sorusuna araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri çeşitli görüşler bildirmişlerdir. Aşağıda Tablo 5’te bu görüşlerin dağılımı yer almaktadır.

Tablo 5. Sınıf öğretmenlerinin beşinci görüşme sorusu hakkındaki görüşleri

Etkiler	Öğretmen	f	%*
İsteksizlik	2, 4, 6, 7, 9, 11	6	50,0
Performans düşüklüğü	4, 8, 9, 10, 12	5	41,6
Motivasyon düşüklüğü	6, 7, 9, 11	4	33,3

*Yüzde hesaplaması 12 sınıf öğretmeni üzerinden hesaplanmıştır.

Araştırmanın “Pandemi sonrası yaşanan sorunlar sizi nasıl etkilemektedir?” görüşme sorusuna araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin %50’si pandemi sonrası yaşanan sorunların kendilerinde isteksizlikliğe (f=6), %41,6’sı performans düşüklüğüne (f=5), %33,3’ü motivasyon düşüklüğüne (f=4) neden olduğunu bildirmiştir.

İsteksizlik: Araştırmaya katılım gösteren sınıf öğretmenlerinin %50’sinin (f=6), pandemi sürecinde yaşanan sorunların kendilerinde isteksizliğe neden olduğunu belirtmişlerdir. Bunun nedeni olarak okullarının taşımali eğitim bölgesi olması nedeni ile

pandemiden normal eğitim yapan okullara göre daha fazla zarar görek ayrılmalarını gerekçe göstermişlerdir.

Performans Düşüklüğü: Araştırmaya katılım gösteren sınıf öğretmenlerinin %41,6'sının (f=5), pandemi sürecinde yaşanan sorunların kendilerinde performans düşüklüğüne neden olduğunu belirtmişlerdir. Bu duruma gerekçe olarak pandemi döneminde öğrencilerin çok fazla öğrenme kayıpları yaşamalarını gerekçe olarak göstermişlerdir.

Motivasyon Düşüklüğü: Araştırmaya katılım gösteren sınıf öğretmenlerinin %33,3'ünün (f=4), pandemi sürecinde yaşanan sorunların kendilerinde motivasyon düşüklüğüne neden olduğunu belirtmişlerdir. Bu duruma gerekçe olarak pandemi döneminde uzaktan eğitime alışmalarını gerekçe olarak göstermişlerdir.

3.6. Altıncı Alt Probleme Yönelik Bulgular

Araştırmanın “Taşınalı eğitim yapan ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin pandemi öncesi ve pandemi sonrası görülen farklılıklara ilişkin görüşleri nelerdir?” alt problemi kapsamında hazırlanan “Pandemi öncesiyle pandemi sonrasını karşılaştırıldığında ne tür farklılıklar yaşıyorsunuz?” görüşme sorusuna araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri çeşitli görüşler bildirmişlerdir. Aşağıda Tablo 6’da bu görüşlerin dağılımı yer almaktadır.

Tablo 6. Sınıf öğretmenlerinin altıncı görüşme sorusu hakkındaki görüşleri

Farklılıklar	Öğretmen	f	%*
Öğrencilerin davranışları	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 10, 11, 12	10	83,3
Öğretmenlerin davranışları	2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12	9	75,0
Velilerin okula yaklaşımı	2, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 12	8	66,6
Teknolojik araç-gereçlerin kullanımı	1, 4, 8, 11, 12	5	41,6

*Yüzde hesaplaması 12 sınıf öğretmeni üzerinden hesaplanmıştır.

Araştırmanın “Pandemi öncesiyle pandemi sonrasını karşılaştırıldığında ne tür farklılıklar yaşıyorsunuz?” görüşme sorusuna araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin %83,3’ü pandemi öncesi ve sonrasında öğrenci davranışlarında değişiklikler olduğu (f=10), %75’i öğrenci davranışlarında değişiklikler olduğu (f=9), %66,6’sı velilerin okula yaklaşımında değişiklikler olduğunu (f=8), %41,6’sı ise teknolojik araç-gereçlerin kullanımında değişiklikler olduğu (f=5) konularında görüş bildirmişlerdir.

Öğrencilerin Davranışları: Araştırmaya katılım gösteren sınıf öğretmenlerinin %83,3’ünün (f=10), pandemi öncesinde öğrenci davranışları ile pandemi sonrası öğrenci davranışları arasında farklılıkların olduğunu belirtmişlerdir. Bu durumun genel olarak negatif açıdan değişikliğe uğradığına vurgu yapmışlardır.

Öğretmenlerin Davranışları: Araştırmaya katılım gösteren sınıf öğretmenlerinin %75’inin (f=9), pandemi öncesinde öğrenci davranışları ile pandemi sonrası öğretmen davranışları arasında farklılıkların olduğunu belirtmişlerdir. Bu durumun teknolojik araç-gereçleri öğrenme-öğretme süreçlerinde kullanma açısından pozitif olduğuna değinmişlerdir.

Velilerin Okula Yaklaşımı: Araştırmaya katılım gösteren sınıf öğretmenlerinin %66,6’sının (f=8), pandemi öncesinde öğrenci velilerin davranışları ile pandemi sonrası öğrenci velilerinin davranışları arasında farklılıkların olduğunu belirtmişlerdir. Bu durumun genel olarak pozitif yönde değiştiğini belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri

pandemi ile birlikte veliler tarafından yüz yüze eğitimin değerinin daha iyi anlaşıldığını belirtmişlerdir. Bu yüzden de okula yaklaşımların olumlu yönde değişiklikler olduğuna vurgu yapmışlardır.

Teknolojik araç-gereçlerin kullanımı: Araştırmaya katılım gösteren sınıf öğretmenlerinin %41,6'sı (f=5), pandemi döneminde öğretmen ve öğrencilerin teknolojik araç-gereç kullanımının artması, öğretmen ve öğrencilerin teknolojik yeterliliklerinin artmasını sağladığına vurgu yapmıştır. Bu konuda değişimin pandemi öncesine göre olumlu yönde çok fazla değiştiğine özellikle değinmişlerdir.

3.7. Yedinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

Araştırmanın “Taşınalı eğitim yapan ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin pandeminin öğrencilerin sınıf içerisinde tutumları etkileme durumuna ilişkin görüşleri nelerdir?” alt problemi kapsamında hazırlanan “Pandemi sonrası etkileri öğrencilerde sınıf içerisinde tutumlarını nasıl etkiledi?” görüşme sorusuna araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri çeşitli görüşler bildirmişlerdir. Aşağıda Tablo 7’de bu görüşlerin dağılımı yer almaktadır.

Tablo 7. Sınıf öğretmenlerinin yedinci görüşme sorusu hakkındaki görüşleri

Tutumlar	Öğretmen	f	%*
Şiddet eğilimi	2, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 12	8	66,6
Sabırsız davranışlar	2, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 12	6	50,0
Akran zorbalığı	2, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 12	5	41,6
Sınıf kurallarına uymama	1, 4, 8, 11, 12	4	33,3

*Yüzde hesaplaması 12 sınıf öğretmeni üzerinden hesaplanmıştır.

Araştırmanın “Pandemi sonrası etkileri öğrencilerde sınıf içerisinde tutumlarını nasıl etkiledi?” görüşme sorusuna araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin %66,6'sı pandemi sonrasında öğrencilerin sınıf içerisinde şiddet eğiliminin arttığı (f=8), %50'si sabırsız davranışlar gösterdiği (f=6), %41,6'sı akran zorbalığının arttığı (f=5), %33,3'ü ise sınıf kurallarına uymama (f=4) gibi olumsuz tutumlar içerisine girdikleri yönünde görüş bildirmişlerdir.

Şiddet Eğilimi: Araştırmaya katılım gösteren sınıf öğretmenlerinin %66,6'sının (f=8), pandemi sürecinin öğrencilerde şiddet eğiliminin artmasına neden olduğuna vurgu yapmışlardır. Bu durumun oluşmasında etkileşim ve iletişimin pandemi sürecinde zayıflamasının öğrencileri teknolojik araçlara mahkûm etmesini göstermişlerdir.

Sabırsız Davranışlar: Araştırmaya katılım gösteren sınıf öğretmenlerinin %50'sinin (f=6), pandemi sonrasında öğrencilerde sabırsız davranışlar gözlemlediklerini belirtmişlerdir. Bu konuda özellikle erkek öğrencilerin daha sabırsız olduğuna vurgu yapmışlardır.

Akran Zorbalığı: Araştırmaya katılım gösteren sınıf öğretmenlerinin %41,6'sının (f=5), pandemi sürecinde ve uzaktan öğretim ile birlikte disiplin sorunlarının oluşmasının öğrenciler arasında akran zorbalığının yaygınlaşmasına neden olduğuna vurgu yapmışlardır. Ayrıca araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri uzun süre öğrencilerin kapalı mekânda sınırlı hareketlerle yani yasaklarla yaşamalarının çeşitli davranış bozukluklarının oluşmasına neden olduğunu belirtmiştir.

Sınıf Kurallarına Uymama: Araştırmaya katılım gösteren sınıf öğretmenlerinin %33,3'ü (f=4), pandemi sonrasında öğrencilerin sınıf kurallarına uymama davranışlarını daha yoğun bir şekilde gerçekleştirdiklerine vurgu yapmışlardır. Bu duruma pandemi sürecinin öğrencilerde oluşturduğu rahat davranışlarının ve okul kurallarından uzak yaşamın etkili olduğunu gerekçe olarak göstermişlerdir.

3.8. Sekizinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

Araştırmanın “Taşınmalı eğitim yapan ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin pandemi sürecinin kendilerinin ve öğrencilerin performanslarında oluşturduğu değişikliklere ilişkin görüşleri nelerdir?” alt problemi kapsamında hazırlanan “Pandemi süreci sizin ve öğrencilerinizin performansında bir değişikliğe sebep oldu mu? Olduysa sebeplerini açıklar mısınız?” görüşme sorusuna araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri çeşitli görüşler bildirmişlerdir. Aşağıda Tablo 8’de bu görüşlerin dağılımı yer almaktadır.

Tablo 8. Sınıf öğretmenlerinin sekizinci görüşme sorusu hakkındaki görüşleri

Değişiklikler/Sebepler	Öğretmen	f	%*
Değişiklikler oldu. Öğretmen ve öğrencilerin isteksizliği	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 11, 12	9	75,0
Değişiklikler oldu. Öğretmen ve öğrencilerin motivasyon düşüklüğü	3, 4, 6, 7, 9, 11	6	50,0

*Yüzde hesaplaması 12 sınıf öğretmeni üzerinden hesaplanmıştır.

Araştırmanın “Pandemi süreci sizin ve öğrencilerinizin performansında bir değişikliğe sebep oldu mu? Olduysa sebeplerini açıklar mısınız?” görüşme sorusuna araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin %75’i öğretmen ve öğrencilerin performansında değişiklik olduğunu ve bu değişikliğin sebebinin öğretmen ve öğrencilerin isteksizliği (f=9) olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin %50’si öğretmen ve öğrencilerin performansındaki değişikliğin sebebi olarak öğretmen ve öğrencilerin motivasyon düşüklüğü (f=6) olduğunu belirtmişlerdir.

Değişiklikler oldu. Öğretmen ve öğrencilerin isteksizliği: Araştırmaya katılım gösteren sınıf öğretmenlerinin %75’i (f=9), pandemi sürecinin öğretmen ve öğrencilerin isteksiz davranışlar göstermesine neden olduğuna vurgu yapmıştır. Bu durumun oluşmasına araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri, öğrenci ve öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinin oluşturduğu bazı kolaylıklara alışmalarını gerekçe olarak göstermişlerdir.

Değişiklikler oldu. Öğretmen ve öğrencilerin motivasyon düşüklüğü: Araştırmaya katılım gösteren sınıf öğretmenlerinin %50’si (f=6), pandemi sürecinin öğretmen ve öğrencilerde motivasyon düşüklüğüne neden olduğuna vurgu yapmıştır. Bu durumun oluşmasına araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri, öğrenci ve öğretmenlerin birçok sorunla beraber pandemi sürecinin dezavantajlarının yeni döneme yansımaları gerektiğini göstermişlerdir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Yapılan araştırmada, taşımali eğitim yapan ilkokullarda pandemi sonrası yaşanan sorunlara ilişkin öğretmen görüşlerinin neler olduğunu belirlemek amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın temel problem cümlesi “Sınıf öğretmenlerinin taşımali eğitim yapan ilkokullarda pandemi sonrası yaşanan sorunlara ilişkin görüşleri nelerdir?” sorusuna yanıt aranmıştır. Belirlenen soru çerçevesinde katılımcı sınıf öğretmenleri ile yapılan görüşmelerin analizi neticesinde elde edilen bulgulardan yola çıkılarak ulaşılan sonuçlar aşağıda açıklanmıştır.

- Araştırmanın “Taşımali eğitim yapan ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin pandemi sonrası okullarında karşılaştıkları problemlere ilişkin görüşleri nelerdir?” alt problemi kapsamında toplanan verilerin analizi neticesinde araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin öğrenme kayıpları, telefon bağımlılığının artması, bilgisayar bağımlılığının artması, motivasyon düşüklüğü, öğrenmede isteksizlik, sağık sorunlarının artması, disiplin sıkıntısı ve okul kültürünün unutulması konularında problem yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- Araştırmanın “Taşımali eğitim yapan ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin pandemi sonrası sınıf yönetimiyle ilgili karşılaştıkları problemlere ilişkin görüşleri nelerdir?” alt problemi kapsamında toplanan verilerin analizi neticesinde araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin tamamı sınıf yönetimi ile ilgili problemler yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca araştırmada sınıf öğretmenlerinin ders fark etmeksizin sınıf yönetim problemlerinin tüm derslerde mevcut olduğunun ve disiplinsiz davranışlar, alışkanlıklar, iletişim zayıflığı konularının yaşanan problemlerin nedeni olduğu sonucuna erişilmiştir.
- Araştırmanın “Taşımali eğitim yapan ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin pandemi sonrası yaşanan sorunların öğrencinin başarısını ne düzeyde etkilediğine ilişkin görüşleri nelerdir?” alt problemi kapsamında toplanan verilerin analizi neticesinde araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin yarıdan fazlasının pandemi ile birlikte yaşanan sorunların öğrencilerin başarılarını yüksek düzeyde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.
- Araştırmanın “Taşımali eğitim yapan ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin pandemi sonrası yaşanan sorunların ders işlenişini nasıl etkilediğine ilişkin görüşleri nelerdir?” alt problemi kapsamında toplanan verilerin analizi neticesinde araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin tamamının pandeminin dersin işleniş süreçlerini olumsuz etkilediğine yönelik görüş bildirdikleri saptanmıştır. Bunun yanında araştırmada sınıf öğretmenlerinin pandemi ile birlikte teknolojik araç-gereçlerin aktif olarak kullanma becerisinin öğretmen ve öğrencilerce artması ile beraber pandeminin kısmi olarak ders işlenişine yarar sağladığını belirttikleri de saptanmıştır.
- Araştırmanın “Taşımali eğitim yapan ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin pandemi sonrası yaşanan sorunların kendileri nasıl etkilediğine ilişkin görüşleri nelerdir?” alt problemi kapsamında toplanan verilerin analizi neticesinde araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin yarısının pandemi sonrası yaşanan sorunların kendilerinde isteksizlikliğıe, performans düşüklüğüne, motivasyon düşüklüğüne neden olduğuna yönelik görüş bildirdikleri saptanmıştır.
- Araştırmanın “Taşımali eğitim yapan ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin pandemi öncesi ve pandemi sonrası görülen farklılıklara ilişkin görüşleri nelerdir?” alt problemi kapsamında toplanan verilerin analizi neticesinde araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin pandemi öncesi ve sonrasında öğrenci ve öğretmen davranışlarında, velilerin okula yaklaşımında, teknolojik araç-gereçlerin kullanımında değışiklikler olduğu yönünde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

- Araştırmanın “Taşımali eğitim yapan ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin pandeminin öğrencilerin sınıf içerisinde tutumları etkileme durumuna ilişkin görüşleri nelerdir?” alt problemi kapsamında toplanan verilerin analizi neticesinde araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin pandemi sonrasında öğrencilerin sınıf içerisinde şiddet eğiliminin arttığı, sabırsız davranışlar gösterdiği, akran zorbalığının arttığı, sınıf kurallarına uymama gibi olumsuz tutumlar içerisinde girdikleri yönünde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.
- Araştırmanın “Taşımali eğitim yapan ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin pandemi sürecinin kendilerinin ve öğrencilerin performanslarında oluşturduğu değişikliklere ilişkin görüşleri nelerdir?” alt problemi kapsamında toplanan verilerin analizi neticesinde araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin öğretmen ve öğrencilerin performansında değişiklik olduğunu ve bu değişikliğin sebebinin öğretmen ve öğrencilerin isteksizliği olduğunu yönünde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Ayrıca araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin öğretmen ve öğrencilerin performansındaki değişikliğin sebebi olarak öğretmen ve öğrencilerin motivasyon düşüklüğü olduğunu yönünde de görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

Yapılan araştırmanın sonuçları doğrultusunda uygulayıcılar ve araştırmacılar için öneriler sunulmuştur. Bu öneriler aşağıda iki başlık halinde verilmiştir.

- Yapılan çalışma kapsamında, taşımali eğitim yapan ilkokullarda pandemi sonrası çeşitli sorunların olduğu belirlenmiştir. Bu sorunların giderilmesi için MEB, yerel yönetimler ve üniversitelerden destek alınarak öğrencilerin ve öğretmenlerin sorunları giderilebilir.
- Araştırmanın sonuç bölümünde taşımali eğitim yapan ilkokullarda pandemi sonrası belirlenen sorunların öğretmen bağlamında olan faktörlerin etkili hizmet içi eğitim faaliyetleri ile giderilebilir. Bu konuda verilecek eğitimler ile öğretmenlerin sınıf içi etkinliği ve etkililiği artırılarak öğrenme-öğretme süreçlerinin amacına ulaşması sağlanabilir.
- Araştırmanın sonuç bölümünde taşımali eğitim yapan ilkokullarda pandemi sonrası belirlenen sorunların öğrenci bağlamında olan faktörlerin öğretmen-öğrenci, öğrenci-okul yönetimi, öğrenci-veli, okul-veli, öğretmen-veli işbirliği ile büyük oranda çözülebilir. Pandemi sonrası öğrencilerin motivasyon, isteksizlik ve çeşitli teknolojik araçlara bağımlılıkları okul paydaşlarının eşgüdümü ve işbirliği içerisinde çalışması ile en aza indirilebilir.
- Yapılan araştırma nitel araştırma yaklaşımlarından olgu bilim deseni ile yapılmıştır. Benzer bir çalışmada sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre taşımali eğitim yapan ilkokullarda pandemi sonrası yaşanan sorunlar, nicel bir araştırma yöntemi kullanılarak araştırılabilir.
- Yapılan araştırmada, sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre taşımali eğitim yapan ilkokullarda pandemi sonrası yaşanan sorunlar ele alınmıştır. Bu konuda okul yöneticilerinin, velilerin ve öğrencilerin de görüşleri alınarak karşılaştırma yapılarak konu daha kapsamlı incelenebilir.
- Yapılan araştırma taşımali eğitim yapılan ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin görüşleri ile sınırlıdır. Benzer çalışmalarda öğretmenlerin ve farklı okul türlerinde görev yapan öğretmenlerin de görüşleri alınarak karşılaştırma yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Aydemir, M. (2018). *Uzaktan eğitim*. Ankara: Eğitim Kitabevi Yayınları.
- Ayvacı, H.Ş. ve Ernas S.E. (2013). Fizik II dersinin uzaktan eğitimle işleniş süreci ve bu sürecin öğretmen adaylarının görüşleri ile değerlendirilmesi. *1. International Instructional Technologies & Teacher Education Symposium Handbook*. Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi, 25-30.
- Can, E. (2020). Sanal sınıf yönetimi: İlkeler, uygulamalar ve öneriler. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(4), 251-295.
- İşman, A. (2003). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Adapazarı: Değişim Yayınları.
- İşman, A. (2008). *Uzaktan eğitim*. Pegem Akademi.
- İşman, A. (2011). *Uzaktan eğitim* (4. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Karataş, S. (2008). *Temel kavramlar ve kuramsal temeller. İnternet temelli eğitim*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kavak, Y. (1997). *Dünya'da ve Türkiye'de İlköğretim*, Ankara: Pegem Yayınları.
- Kaya, Z. (2002). *Uzaktan Eğitim*. Ankara: Pegem Akademi.
- Keleş, H. N., Atay, D. ve Karanfil, F. (2020). COVID 19 pandemi sürecinde okul müdürlerinin öğretim liderliği davranışları. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 155-174.
- Kırık, A. M. (2014). Uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi ve Türkiye'deki durumu. *Marmara İletişim Dergisi*, 21, 73-94.
- Nizam, F. (2004). Eğitim-Öğretimde Kitle İletişim Araçlarının Kullanım Olanakları ve Avantajları. *KATÜ Akademik Bilişim*, 1-17.
- Özdemir, Ç., Çakıroğlu, M., Bayılmış, C. ve Ekiz, H. (2004). Teknolojik gelişme için eğitimin önemi ve internet destekli öğretimin eğitimdeki yeri. *The Turkish Journal of Educational Technology*, 3(3), 144-147.
- Recepoğlu, E. (2009). Taşınabilir ilköğretim uygulaması ve karşılaşılan sorunlar: Kastamonu ili örneği, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17(2), 424-444.
- Tedmem, Z. S., Palancı, M., Kandemir M. ve Dündar, H. (2014). Eğitim ve Blim Dergisi'nde yayınlanan araştırmaların eğilimleri: İçerik analizi. *Eğitim ve Bilim*, 173(39), 430-453.
- Üstün, Ç. ve Özçiftçi, S. (2020). COVID-19 pandemisinin sosyal yaşam ve etik düzlem üzerine etkileri: Bir değerlendirme çalışması. *Anatolian Clinic the Journal of Medical Sciences*, 25(Special Issue on COVID 19), 142-153.
- Uşun, S. (2006). *Uzaktan eğitim*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Verduin, J. R., & Clark, T. (1994). Distance Education: guidelines for effective use.(translated by İlknur Maviş).
- Yalın, H. İ. (2012). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme* (25. Baskı). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Yangın, A.E. (1991). Taşınabilir İlköğretim Uygulaması, *Milli Eğitim Dergisi*, 107, 41.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yurdakul, B. (2015). *Uzaktan eğitim*. Demirel, Ö. (ed.) *Eğitimde yeni yönelimler içinde* (s.271-288), Ankara: Pegem Akademi.